

หน่วยที่ 3

๒ ต้นทุนค่าแรงงาน

ต้นทุนค่าแรงงาน

1. ความหมายและการแบ่งประเภทค่าแรงงาน
2. การเก็บเวลาการทำงาน
3. การคำนวณต้นทุนค่าแรงงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ความหมายและการแบ่งประเภทค่าแรงงาน
2. อธิบายวิธีการเก็บเวลาการทำงานได้
3. สามารถคำนวณต้นทุนค่าแรงงานได้
4. แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ด้วยตนเอง

สาระสำคัญ

ค่าแรงงาน (**Labour**) เป็นค่าตอบแทนที่กิจการจ่ายให้กับพนักงาน หรือลูกจ้างที่ทำงานให้กับกิจการ ทั้งธุรกิจบริการ ซื้อขายสินค้า หรือผลิตสินค้า ในกิจการผลิตสินค้าต้องอาศัยแรงงานคนมาแปรสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ค่าแรงงานของกิจการไม่ว่าจะเป็นกิจการให้บริการ ซื้อขายสินค้า หรือผลิตสินค้า กิจการจะแบ่งแยกแรงงานตามหน้าที่ ทักษะและความชำนาญของพนักงาน ให้กับแผนกต่าง ๆ ของกิจการซึ่งมีพนักงานเป็นจำนวนมาก จึงต้องมีการบริหารและควบคุมแรงงาน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1. ความหมายและการแบ่งประเภทค่าแรงงาน

ความหมายของค่าแรงงาน

ค่าแรงงาน หมายถึง ค่าจ้าง (Wage)

และเงินเดือน (Salaries) ที่กิจการจ่ายให้กับ

พนักงานเป็นค่าตอบแทนในการทำงาน ซึ่งค่าจ้างจะมีลักษณะการจ่ายเป็นรายชั่วโมง (Hourly) รายวัน

(Daily) หรือตามจำนวนหน่วยที่ผลิต (Piecework) ค่าจ้างมักจะมีลักษณะการจ่ายค่าแรงงานให้กับ

พนักงานที่มีลักษณะเป็นลูกจ้างชั่วคราว มิใช่ลูกจ้างประจำหรือได้รับค่าตอบแทนเป็นรายวัน รายชั่วโมงหรือรายชิ้น ส่วนเงินเดือนเป็นการจ่ายค่าตอบแทนให้กับพนักงานประจำที่ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนดเป็นเดือน

ประเภทของค่าแรงงาน กิจการจึงมีค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนค่าแรงงานที่ต้องจ่ายให้กับพนักงานของกิจการ ซึ่งค่าแรงงานที่เกิดขึ้นของธุรกิจต่าง ๆ แบ่งได้ ดังนี้

- 1) ธุรกิจให้บริการและธุรกิจซื้อขายสินค้า ค่าตอบแทนที่จ่ายให้กับพนักงานจะเป็นในรูปแบบเงินเดือนและค่าจ้างที่เป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน
- 2) ธุรกิจผลิตสินค้า เป็นธุรกิจผลิตสินค้าออกจำหน่าย ค่าแรงงานที่เกิดขึ้นจึงแบ่งเป็นค่าแรงงานในฝ่ายผลิตกับฝ่ายจัดจำหน่ายและฝ่ายดำเนินงาน ซึ่งค่าแรงงานในฝ่ายผลิตเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป ส่วนค่าแรงงานในฝ่ายจัดจำหน่ายและฝ่ายดำเนินงานเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

ประเภทธุรกิจ	ค่าแรงงานฝ่ายให้บริการ/การซื้อขายสินค้า/ฝ่ายดำเนินงานของธุรกิจผลิตสินค้า	ค่าแรงงานฝ่ายผลิตสินค้า	
		เกี่ยวข้องกับการผลิต	ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต
ให้บริการ	} เงินเดือนและค่าจ้างเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	-	-
ซื้อขายสินค้า		-	-
ผลิตสินค้า		ค่าแรงงานทางตรงเป็นต้นทุนของสินค้า	ค่าแรงงานทางอ้อมเป็นต้นทุนของสินค้า

ต้นทุนค่าแรงงานจึงแบ่งออกได้ ดังนี้

- 1) ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน หมายถึง แรงงานที่ใช้ในการให้บริการและการจำหน่ายสินค้าของการดำเนินธุรกิจ เช่น เงินเดือนฝ่ายบริหาร เงินเดือนฝ่ายขาย
- 2) ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labour) หมายถึง แรงงานที่ใช้ในการแปรสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เช่น ค่าแรงงานพนักงานแผนกผลิต ค่าแรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักร
- 3) ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labour) หมายถึง แรงงานอื่น ๆ ที่มีใช้แรงงานผลิตสินค้าโดยตรง เช่น ค่าแรงงานของพนักงานแผนกบริการ เงินเดือนผู้ควบคุมงาน ผู้จัดการ โรงงาน หัวหน้าคนงาน

2. การเก็บเวลาการทำงาน

เอกสารที่ใช้ในการจัดเก็บเวลาการทำงาน มีดังนี้

1) บัตรลงเวลา (Clock Card) คือ บัตรที่ใช้บันทึกเวลาการทำงานของพนักงานแต่ละคนในกิจการ ไม่ว่าพนักงานจะทำงานอยู่ในแผนกใด โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลการบันทึกเวลา หรืออาจใช้กล้องวงจรปิดเพื่อป้องกันการบันทึกเวลาแทนกัน ปัจจุบันกิจการขนาดใหญ่นิยมใช้บัตรประจำตัวพนักงาน (Smart Card) เป็นบัตรลงเวลา การปฏิบัติงาน เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการคิดคำนวณค่าแรงงานและตรวจสอบการทำงาน of พนักงาน

ตัวอย่างบัตรลงเวลา

บัตรลงเวลา

ชื่อ-นามสกุล

แผนก ตำแหน่ง

ประจำสัปดาห์ที่ วันที่ ถึงวันที่

วัน	เช้า		บ่าย	
	เข้า	ออก	เข้า	ออก
จันทร์				
อังคาร				
พุธ				
พฤหัสบดี				
ศุกร์				
เสาร์				
อาทิตย์				

สรุป จำนวนชั่วโมงทำงานปกติ ชั่วโมง

จำนวนชั่วโมงทำงานล่วงเวลา ชั่วโมง

รวม ชั่วโมง

2) บัตรบันทึกเวลาการทำงาน (Time Ticket) นิยมใช้กับธุรกิจประเภทผลิตสินค้าในฝ่ายผลิต ลักษณะของบัตรบันทึกเวลาการทำงาน แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. บัตรบันทึกเวลาประจำงาน (Job Time Ticket)
บัตรนี้จะแสดงข้อมูลเวลาประจำงานเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดในลักษณะงานที่ทำเป็นประจำ อัตราค่าแรงงานและต้นทุนรวมของค่าแรงงานที่ใช้ในการทำงานประเภทใด ชิ้นงานใด

ตัวอย่างบัตรบันทึกเวลาประจำงาน

ชื่อ-นามสกุล

เลขที่บัตรลงเวลา

แผนก

วันที่

ลักษณะงาน (เลขที่งาน)	เริ่มต้น	สิ้นสุด	จำนวนชั่วโมง		อัตราค่าแรงงาน		จำนวนเงิน รวม
			ปกติ	ล่วงเวลา	ปกติ	ล่วงเวลา	

ประเภทของแรงงาน

ค่าแรงงานทางตรง

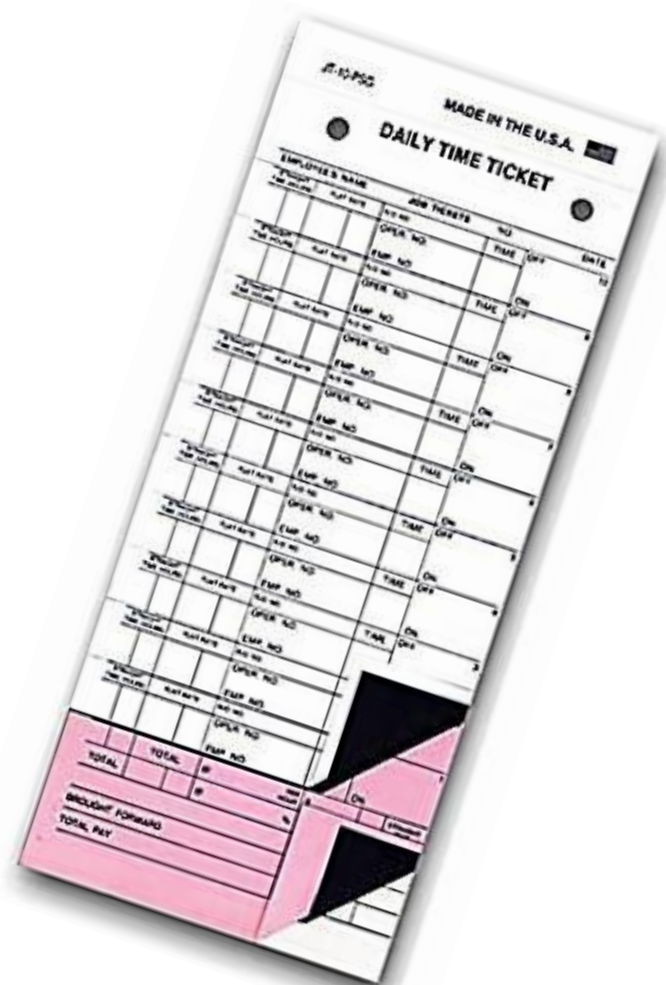
ค่าแรงงานทางอ้อม

รวม

อนุมัติโดย

หัวหน้างาน

2. บัตรบันทึกเวลาประจำวัน (Daily Time Ticket)
บัตรนี้จะแสดงการทำงานของพนักงานในกรณี ที่
พนักงานต้องเปลี่ยนงานที่ทำในหลาย ๆ ประเภท
หรือหลาย ๆ ชิ้นงานในแต่ละวัน แทนที่จะใช้บัตร
บันทึกประจำวันหลาย ๆ ใบ ตามลักษณะหรือ
ประเภทของงานที่เปลี่ยนไป ก็จะใช้บัตรบันทึกเวลา
ประจำวันแทน

ตัวอย่างบัตรบันทึกเวลาประจำวัน

ชื่อ-นามสกุล เลขที่บัตรลงเวลา

แผนก

วันที่		เวลา		จำนวนชั่วโมง		อัตราค่าแรงงาน		จำนวนเงินรวม
		เริ่มต้น	สิ้นสุด	ปกติ	ล่วงเวลา	ปกติ	ล่วงเวลา	
รวม								

ประเภทค่าแรงงาน ค่าแรงงานทางตรง บาท

ค่าแรงงานทางอ้อม บาท พนักงาน

รวม บาท อนุมัติโดย
หัวหน้างาน

3. การคำนวณค่าแรงงาน

การคำนวณค่าแรงงานจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ การคำนวณค่าแรงงานขั้นต้น (Gross Payrolls) และการคำนวณค่าแรงงานสุทธิ (Net Payrolls) ดังนี้

1. การคำนวณค่าแรงงานขั้นต้น (Gross Payrolls)

การคำนวณค่าแรงงานปกติ การคำนวณค่าแรงงานปกติ จะคิดจากเวลาทำงานในวันทำการปกติ และในเวลาทำการ เช่น วันทำการปกติวันจันทร์-วันศุกร์ เวลาทำการปกติ 08.00 น.-17.00 น. โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

การคำนวณตามชั่วโมงการทำงาน

ค่าแรงงานปกติ = จำนวนชั่วโมงการทำงาน $\times$ อัตราค่าแรงงานต่อชั่วโมง

การคำนวณตามชิ้นงาน

ค่าแรงงานปกติ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ $\times$ อัตราค่าแรงงานต่อชิ้นงาน

การจ่ายตามลักษณะเงินเดือน

ค่าแรงงานปกติ = อัตราเงินเดือนที่กำหนด

ตัวอย่าง นายสนิท ทองสีมา ทำงานในแผนกตัดของโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป วันทำงานปกติ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลาทำงานปกติ 08.00-17.00 น. ได้รับค่าจ้างแรงงานในอัตราชั่วโมงละ 50 บาท ข้อมูล การทำงานรายสัปดาห์ ในบัตรบันทึกเวลาการทำงาน มีดังนี้

วันทำงาน	ชั่วโมงการทำงาน
จันทร์	8
อังคาร	8
พุธ	8
พฤหัสบดี	7
ศุกร์	6

การคำนวณค่าแรงงานปกติคำนวณได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{สูตร ค่าแรงงานปกติ} &= \text{จำนวนชั่วโมงการทำงาน} \times \text{อัตราค่าแรงงานต่อชั่วโมง} \\ &= 37 \times 50 \\ &= 1,850 \text{ บาท}\end{aligned}$$

การคำนวณค่าแรงงานล่วงเวลา (Over Time)

1) ค่าแรงงานล่วงเวลาในวันทำงานปกติ โดยจะคำนวณตามชั่วโมงการทำงานส่วนที่เกินเวลาทำงานหรือชั่วโมงทำงานปกติ จ่ายค่าแรงงานเป็น 1.5 เท่าของอัตราปกติ

2) ค่าแรงงานล่วงเวลาในวันหยุด นายจ้างจะต้องจ่ายค่าแรงงานล่วงเวลาให้แก่ลูกจ้างตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) ทำงานในวันหยุดในเวลาทำงานปกติ หากลูกจ้างมาทำงานในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น. จะถือว่าเป็นการทำงานล่วงเวลาในวันหยุดในเวลาทำงานปกติ ในกรณีนี้กฎหมายกำหนดให้ นายจ้างต้องจ่ายค่าแรงงานเพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่า 1 เท่าของค่าแรงในอัตราปกติ หรือถือว่าจ่ายค่าแรงเป็น 2 เท่า ของอัตราปกติ

(2) ทำงานล่วงเวลาในวันหยุดนอกเวลาทำงานปกติ ในเวลาหลัง 17.00 น. กฎหมายกำหนดให้ นายจ้างต้องจ่ายค่าแรงงานเพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่า 2 เท่าของอัตราปกติ หรือจ่ายค่าแรงงานเป็น 3 เท่าของอัตราปกติ

สรุปอัตราค่าแรงงานปกติและค่าแรงงานล่วงเวลา

อัตราค่าแรงงาน วันทำงาน	ค่าแรงงานปกติ	ค่าแรงงานล่วงเวลา	
	ในเวลาทำงาน	ในเวลาทำงาน	นอกเวลาทำงาน
วันปกติ	1 เท่า ของอัตราปกติ	-	1.5 เท่า ของอัตราปกติ
วันหยุด	-	2 เท่า ของอัตราปกติ	3 เท่า ของอัตราปกติ

สรุป ค่าแรงงานขั้นต้น = ค่าแรงงานปกติ + ค่าแรงงานล่วงเวลา

2. การคำนวณค่าแรงงานสุทธิ (Net Payrolls) นายจ้างจะต้องหักรายการหักต่าง ๆ ก่อนจ่ายเงินได้ให้กับพนักงาน และลูกจ้าง ซึ่งรายการหักต่าง ๆ ได้แก่ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เงินประกันสังคม เงินสะสม เงินกองทุนต่าง ๆ

สรุป ค่าแรงงานสุทธิ = ค่าแรงงานขั้นต้น – รายการหักต่าง ๆ

ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่หัก ณ ที่จ่ายตามกฎหมาย โดยการคำนวณ จากเงินเดือนหรือค่าจ้างหักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนตามที่กฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากำหนดไว้ มาคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

เงินประกันสังคม (Social Security) ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กำหนดให้หน่วยงาน ที่มีลูกจ้างต้องยื่นจดทะเบียนเข้ากองทุนประกันสังคม โดยมีการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม 3 ฝ่าย คือ รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนในอัตราเท่ากัน

สำนักงานประกันสังคม

ผู้ประกันตน หมายถึง ลูกจ้างหรือพนักงานของกิจการที่เริ่ม
เข้าทำงาน โดยมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี และ ไม่เกิน 60 ปี
ที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

เงินสมทบที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม คือ เงินที่รัฐบาล
นายจ้าง และผู้ประกันตนจ่ายสมทบ เข้ากองทุนฝ่ายละ 5%
โดยคิดจากฐานเงินเดือนหรือค่าจ้างที่คิดจากค่าแรงงานปกติ
โดยฐานเงินเดือนหรือค่าจ้าง ไม่ต่ำกว่า 1,650 บาทต่อเดือน
และฐานสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน

ตัวอย่าง ต่อไปนี้เป็นรายการเกี่ยวกับการทำงานของพนักงานและลูกจ้างของร้านอิมอร้อย โดยสรุปจำนวนเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานสำหรับเดือนมิถุนายน 25X1 ดังนี้

ชื่อ	ตำแหน่ง	ระยะเวลาทำงาน	อัตราค่าตอบแทน
1. นายกัปตัน สอนดี	หัวหน้าคนงาน	1-30 มิ.ย.	30,000 บาท/เดือน
2. น.ส.มารวย จริงนะ	คนงาน	22-30 มิ.ย.	45 บาท/ชั่วโมง
3. น.ส.อนงค์ เกิดดี	คนงาน	22-30 มิ.ย.	45 บาท/ชั่วโมง
4. นายสนั่น บุญมี	คนงาน	22-30 มิ.ย.	50 บาท/ชั่วโมง

ร้านอิมอร้อยวิเคราะห์ชั่วโมงการทำงานของพนักงานทุกคนได้ ดังนี้

ชื่อ	ชั่วโมงทำงานปกติ	ชั่วโมงล่วงเวลา 1.5 เท่า	ชั่วโมงล่วงเวลา 2 เท่า
1. นายกัปตัน สอนดี	-	8	8
2. น.ส.มารวย จริงนะ	40	6	4
3. น.ส.อนงค์ เกิดดี	40	8	4
4. นายสนั่น บุญมี	40	8	4

ข้อมูลเพิ่มเติม ร้านอิมอร้อยจ่ายค่าแรงงานให้กับพนักงาน โดยหักภาษี ณ ที่จ่าย 10% ของค่าแรงงานขั้นต้น
เงินประกันสังคม 5% ของค่าแรงงานปกติ

ให้คำนวณหา เงินเดือนและค่าจ้างแรงงานที่ร้านอิมอร้อยจ่ายให้กับพนักงานทุกคน
อัตราค่าแรงงานรายชั่วโมงของนายกัปตัน สอนดี
 $= 30,000 \div 30 \div 8 = 125$ บาท/ชั่วโมง

วิธีคำนวณ

ชื่อพนักงาน	ค่าแรงงานปกติ			ค่าแรงงานล่วงเวลา			ค่าแรงงาน ขั้นต้น	รายการหัก		ค่าแรงงาน สุทธิ
	จำนวน ชั่วโมง	อัตรา ค่าแรง	จำนวน เงิน	จำนวน ชั่วโมง	อัตรา ค่าแรง	จำนวน เงิน		ภาษีเงินได้	เงินประกัน สังคม	
นายกัปตัน สอนดี	-	125	30,000	8 8	125 × 1.5 125 × 2	1,500 2,000	33,500	3,350	750*	29,400
น.ส.มารวย จริงนะ	40	45	1,800	6 4	45 × 1.5 45 × 2	405 360	2,565	256.50	90	2,218.50
น.ส.อนงค์ เกิดดี	40	45	1,800	8 4	45 × 1.5 45 × 2	540 360	2,700	270	90	2,340
นายสนั่น บุญมี	40	50	2,000	8 4	50 × 1.5 50 × 2	600 400	3,000	300	100	2,600
รวม			35,600			6,165	41,765	4,176.50	1,030	36,558.5

*เงินประกันสังคมหักได้สูงสุดจากฐานเงินได้ 15,000 บาท ไม่เกิน 750 บาท/เดือน

สรุป ค่าแรงงานขั้นต้นรวม	41,765 บาท
รายการหัก — ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	4,176.50
— เงินประกันสังคม	1,030
∴ จำนวนเงินที่จ่ายให้กับพนักงานทุกคน	36,558.50 บาท

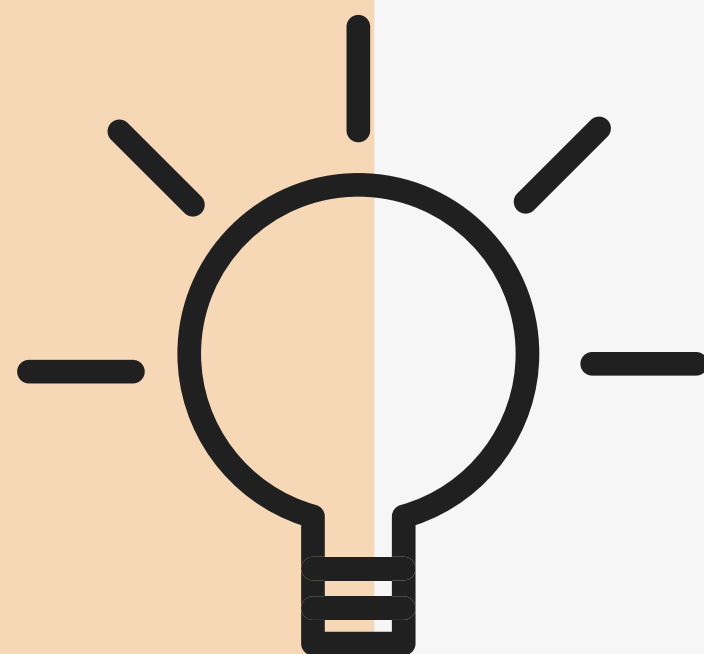
1. นายกัปตัน สอนดี

2. น.ส.มารวย จีระนระ

3. น.ส.อนงค์ เกิดดี

4. นายสนั่น บุญมี

ค่าแรงงานปกติ (40×50)		2,000	บาท
ค่าแรงงานล่วงเวลา – ($8 \times 50 \times 1.5$)	600		
– ($4 \times 50 \times 2$)	<u>400</u>	<u>1,000</u>	บาท
∴ ค่าแรงงานขั้นต้น		3,000	บาท
หัก ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ($3,000 \times 10\%$)	300		
เงินประกันสังคม ($2,000 \times 5\%$)	<u>100</u>	<u>400</u>	บาท
∴ เงินที่ต้องจ่ายให้นายสนั่น		<u>2,600</u>	บาท

ช่วงถาม - ตอบ

